

Національний авіаційний університет
Інститут економіки та менеджменту
Факультет економіки і підприємництва
Кафедра економічної кібернетики

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни
"ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА"

Київ 2016

ВСТУП

У відповідності з навчальним планом за фахом «Економічна кібернетика» передбачене виконання та захист курсової роботи з дисципліни «Економічна кібернетика».

Курсова робота виконує комплексну функцію, яка відбиває характер набутих знань та вмінь студента. Курсова робота повинна довести не тільки знання студентом певних економічних законів, явищ та факторів, а також розуміння їх місця у процесі розвитку сучасних економічних відносин на рівні підприємства. Робота повинна ґрунтуватися на достатньому обсязі фактичного матеріалу пошук і систематизація якого складає одну із завдань курсової роботи.

Курсові роботи представляють самостійне дослідження, що базується на поєднанні теоретичних знань з певних ключових дисциплін системного мислення та навичок створення математичних моделей, що дозволять визначити стан показників сучасного підприємства у поєднанні із умінням пристосувати результати моделювання до вирішення конкретної проблеми підприємства.

Тематика курсових робіт розглядається щорічно на засіданні кафедри й затверджується завідувачем кафедри. Оновлення переліку курсових робіт виплакане швидкою зміною процесів які відбуваються в характері сучасних економічних відносин.

Виконана курсова робота та її захист повинні довести, що студент оволодів методологією дослідження, в повному обсязі засвоїв теоретичний матеріал з економіки підприємства та практикою його використання в умовах виробництва; що він вміє використовувати літературні джерела, робити узагальнення та висновки, користуватися економіко-математичними методами, аналізувати фактичний стан діяльності підприємства та його підрозділів.

1. МЕТА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Головна мета курсової роботи студентів спеціальності «Економічна кібернетика» з дисципліни «Економічна кібернетика» – оволодіння сучасними методами, формами організації та знаряддям праці в галузі їх майбутньої професії, формування у студентів на базі одержаних в академії знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах та вміння творчо їх застосовувати в практичній діяльності; ознайомлення з автоматизованими системами обробки економічної інформації, особливостями економічних процесів підприємства-базису практики, економічними й організаційними структурами, методами обліку на підприємстві та в його підрозділах.

Відповідно до мети, основними задачами є:

- вибір об'єкту дослідження;
- підбір інформації щодо об'єкту дослідження;
- аналіз складових елементів об'єкту дослідження;
- аналіз на основі вивчення літературних джерел існуючих підходів, методів, моделей щодо збору, оброблення інформації в подібних організаційних структурах та автоматизації цих процесів;

- побудова структурної або/та інформаційної моделі вибраного реального або гіпотетичного об'єкту дослідження, в якій необхідно висвітлити структуру та схему інформаційних потоків між окремими структурними підрозділами об'єкту, а також існуючі взаємозв'язки між ними;

- обґрунтування вибору найзручнішого програмного продукту для комп'ютерної реалізації структурної або/та інформаційної моделі, виходячи з чого розробити структуру файлів бази даних конкретного програмного забезпечення;

- реалізувати у вигляді програмного продукту процедури створення, введення, пошуку, інтеграції файлів баз даних (для вибраної предметної області) з програмним забезпеченням, розв'язати сформульовану задачу на основі створеного програмного продукту;

- узагальнення результатів проведеної роботи і їх оформлення у вигляді відповідних порівнянь з реальними явищами та процесами, рекомендацій та пропозицій щодо подальшого вдосконалення управлінського процесу тощо.

Впродовж курсового проектування студент повинен зібрати інформацію згідно одержаного індивідуального завдання для виконання звіту з метою подальшого використання матеріалу при моделюванні взаємозв'язків та опрацюванні конкретного матеріалу майбутнього дипломного проекту.

Студент повинен навчитися схемі комплексного розв'язування конкретної виробничої або управлінської задачі і засвоїти її основні етапи. Отже, при виконанні індивідуального завдання, яке видається керівником, рекомендується наступна послідовність робіт:

- визначити головну мету вибраного об'єкту дослідження (ОД), відповідно до його функціональної специфіки, а також різноманітні сфери його предметної діяльності; навести узагальнену схему організаційної структури ОД, що відповідає його видам діяльності;

- виділити одну з предметних сфер діяльності (вибирається або узгоджується з керівником), визначити ціль її функціонування, навести її організаційну структуру (рекомендується графічно зобразити структуру й основні взаємозв'язки між її елементами у вигляді блок-схеми з відповідними поясненнями). Цей етап відповідає тому, що кожний вид діяльності пов'язаний з рішенням задач оперативного управління в будь-якій предметній сфері і викликає інтерес керівника певної ланки управлінського процесу на підприємстві;

- визначити вимоги дослідження: виділити й сформулювати задачі, які необхідно вирішити в даній предметній сфері для досягнення її цілі, періодичність рішення задач, інформаційне забезпечення процесу дослідження, а також кінцеву інформацію, яку необхідно одержати в результаті рішення, та її представлення (форма електронних або паперових документів). Даний етап дозволяє звузити область дослідження й обмежитися лише поставленою ціллю, що в свою чергу дає можливість ефективного залучення необхідної для подальшої побудови баз даних інформації;

- розглянути сукупність трудових, матеріальних, фінансових і інформаційних ресурсів, які використовуються в вибраній для дослідження предметній сфері, та визначити потребу в них, забезпечення ними, ефективність їх використання, а також встановити пропорції між окремими видами ресурсів.

Після цього етапу можна побудувати формалізоване представлення (модель) предметної області у вигляді об'єктів зі специфічними властивостями та зв'язками між ними. Цю модель слід представити графічно з позначенням типів взаємозв'язків;

- проаналізувати побудовану структурну модель предметної сфери, виходячи з поставлених цілей дослідження, і визначитися на її основі з інформаційною моделлю, яка повинна містити в собі структуровану базу даних і схему організації інформаційних потоків. На цьому етапі студенту рекомендується використання відомих йому прикладних програмних продуктів по створенню баз даних, організації бізнес-проектів тощо;

- для фізичної реалізації інформаційної моделі необхідно вирішити питання організації файлів даних й доступу, а також можливості інтеграцій з поширеними програмними продуктами. Причому рекомендується будувати ієрархічну структуру, в якій виділяти автономні алгоритми в окремі самостійні фрагменти програми, що дає можливість узагальнити такі програмні блоки на виконання різнопланових операцій.

Виконання робіт у наведеній послідовності дозволить позбавитися зайвих помилок, опрацювати коректні рішення, зберегти логіку й послідовність проведених робіт, полегшити написання звіту та його захист.

І, нарешті, особливо важно пам'ятати, що описана приблизна схема процесу дослідження є ітераційна, і, виконуючи роботи відповідно до наведеного плану, необхідно повертатися до попередніх рішень й коректувати їх.

Треба чітко розуміти, що без знання й засвоєння всієї системи роботи вибраного об'єкту дослідження, обладнання, технологічних схем, фінансових і трудових ресурсів неможливо будувати адекватні моделі, а відповідно й проводити автоматизацію процесів збирання, обробки інформації та створювати закінчений програмний продукт.

2. КЕРІВНИЦТВО КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

Керівником (науковим консультантом) курсової роботи є провідні викладачі кафедри економічної кібернетики у відповідності до розподілу навчального навантаження.

Керівник (науковий консультант):

- затверджує назву, план і завдання роботи;
- надає студенту допомогу в розробці календарного плану (графіку) виконання роботи і стежить за його виконанням;
- рекомендує студенту необхідну основну літературу, довідкові матеріали, типові методичні матеріали й інші джерела за темою;
- надає систематичні, передбачені розкладом, консультації;
- перевіряє виконання роботи, надає рекомендації з її виправлення і доробки;
- рецензує роботу у встановленому порядку.

Найважливіші вимоги до курсової роботи полягають у наступному:

1) робота повинна бути виконана самостійно:

2) тема курсової роботи розкрита з урахуванням всіх аспектів її розгляду, на основі вивчення наукової літератури (за 5 останніх років);

3) курсова робота повинна містити елементи наукової творчості, знання економічної теорії, зв'язок її з практикою на підприємстві;

4) до початку роботи складається план, що має відбивати зміст теми, а в його структурі виділяються вступ, основна частина з розділами і підрозділами, висновок;

5) науковий апарат – виноски, посилання, бібліографія – має бути оформлені у відповідності до вимог бібліографічних записів;

6) робота повинна містити аналіз статистичного матеріалу, згрупованого в таблицях, відбитого на графіках, діаграмах, схемах:

7) у тексті повинні бути чіткі формулювання, наприкінці кожного розділу і підрозділу зроблені висновки, підведені підсумки дослідження.

3. ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

У відповідності з цілями та завданнями курсового проектування, її зміст включає:

- загальне знайомство з методологічною базою моделювання, сучасними методами та моделями, що використовуються при оптимізації діяльності суб'єктів господарювання; їхній аналіз з визначенням переваг, недоліків та сфери застосування;

- ознайомлення з формою спеціалізації підприємства, що досліджується, банку або організації, його основних структурних підрозділів; ознайомлення з системою оперативного обліку та контролю фінансово-господарських операцій в різних підрозділах;

- вивчення схеми прийому, обробки та передачі інформації, її використання в обліку, застосування ПЕОМ для прискорення оперативності прийняття управлінських рішень;

На додаток, зміст курсової роботи також включає:

- збирання даних фінансового, техніко-економічного характеру, а також обчислення на їх основі похідних фінансово-економічних показників, використання яких передбачається при побудові математичних та/або інформаційних моделей.

Звіт за результатами проведеної роботи – це узагальнення одержаних результатів, викладених у логічній послідовності, починаючи з загального огляду об'єкту дослідження, через постановку задачі дослідження й одержання відповідних результатів, і закінчуючи формулюванням висновків, рекомендацій, побажань тощо. Зміст звіту та мова його написання дають уявлення про рівень теоретико-професійної підготовки студента, його вміння чітко висловлювати свої думки, проводити логічні паралелі, узагальнювати зібраний матеріал і робити відповідні висновки.

4. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсові і дипломні роботи відносяться до категорії навчально-наукової документації. Вони оформлюються відповідно до вимог Державного стандарту України (ДСТУ 3008-95), узгодженого з міжнародними стандартами ISO «Documentation – Presentation of scientific technical reports»

Відповідно до цього стандарту курсова робота повинна мати наступну структуру:

- вступну частину;
- основну частину;
- додатки.

Вступна частина містить наступні структурні елементи:

- 1) титульний лист;
- 2) реферат;
- 3) зміст;

Курсова робота повинна мати чітко оформлений титульний лист, грамотно написаний текст відповідно до змісту роботи, бути скріпленою.

Титульний лист оформлюється за встановленою формою, запропонованою в додатку А і є першою сторінкою роботи. Титульний лист містить дані, що розміщуються у наступній послідовності: ідентифікатори курсової роботи, повне найменування роботи, підписи і прізвища студента-виконавця і викладача-консультанта, рік підготовки курсової роботи.

Реферат, призначений для ознайомлення з курсовою роботою, має бути коротким та інформативним і міститься за завданням. Текст реферату відображає інформацію про роботу в такій послідовності:

- відомості про обсяг курсової роботи; кількість її частин, кількість таблиць, додатків, кількість джерел за переліком посилань (списку використаних джерел).

- об'єкт дослідження;
- мета роботи;
- методи дослідження;
- результати роботи та їхня новизна.

Обсягом реферат не повинен перевищувати 500 слів, бажано, щоб він умістився на одній сторінці формату А4.

Ключові слова, істотні для розкриття суті роботи, поміщують після тексту реферату. Перелік ключових слів включає від 5 до 15 слів (словосполучень), написаних (надрукованих) прописними буквами в називному відмінку в рядок.

Зміст роботи міститься безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки. Він являє собою розгорнутий план роботи і включає усі розділи і підрозділи роботи, починаючи з переліку умовних позначок, із указівкою початкового номера сторінки кожного розділу і підрозділу.

Структурними елементами основної частини курсової роботи є

- 1) вступ;
- 2) суть курсової роботи;
- 3) висновки (резюме);
- 5) перелік посилань.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми дослідження, вказати авторів, які займалися даним питанням. Також необхідно розкрити цілі та задачі роботи, вихідні дані, коротку характеристику спеціалізації суб'єкта господарювання. Також необхідно скорочено розкрити суть основної частини роботи (зміст 1-3 розділу). Обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Основний зміст курсової роботи викладається в трьох розділах загальним обсягом 25-30 стор.

Розділ 1 повинен містити:

- теоретичні аспекти, що стосуються обраного об'єкту дослідження, класифікації, порівняння;

- аналіз існуючих методів на економіко-математичних моделях за обраним напрямком моделювання. При цьому основну увагу зосередити на наступних ключових моментах: класифікація методів та моделей, їхні переваги та недоліки, сфера застосування. При посиланні на існуючі методи та моделі передавати лише їхню основну суть, а не наводити в цілому.

Розділ 2 повинен містити:

- опис економіко-математичних методів, що використовувалися для побудови моделі об'єкту, теоретичний опис якого наведено в розділі 1 курсової роботи. Ця модель повинна бути представлена у розділі 3 курсової роботи.

Розділ 3 повинен містити:

- економіко-математичну модель об'єкта дослідження із використанням тих методів, які були представлені в розділі 2 курсової роботи;

- представлення об'єкту дослідження у вигляді економічної системи: визначення входів, виходів, станів, зворотних зв'язків.

У висновках треба узагальнити результати проведеної роботи за кожним розділом, а саме:

- мета дослідження;

- перелік виявлених недоліків існуючих методів та моделей на основі проведеного аналізу та задачі для подальшого дослідження, що розкривають мету;

- перелік методів та моделей, що увійшли до складу економіко-математичної моделі;

- коротка характеристика порівняльного аналізу розроблених сценаріїв моделювання;

- перелік рекомендацій з поліпшення ситуації, на основі найкращого сценарію.

У списку використаної літератури треба наводити тільки ті джерела, які були опрацьовані при складанні звіту і містять теоретичне обґрунтування викладених у звіті положень, тверджень, методів, моделей і т.п. Загальна кількість використаних джерел – не менше 40 примірників.

У додатках розміщують (при необхідності) схеми, таблиці, графіки та інші технічні матеріали, які займають більше за 1 аркуш.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Застосування методу експертних оцінок для визначення оптимального об'єкту інвестування.

2. Застосування методу експертних оцінок для ...

3. Оптимізаційна модель транспортних перевезень.

4. Регресійна модель діяльності торгового підприємства.

5. Регресійна модель діяльності ...

6. Задача про вибір найбільш економічного маршруту.

7. Задача про максимальний потік.

8. Багатокритеріальні задачі лінійного програмування в економіці.
9. Розробка оптимізаційної моделі діяльності підприємства.
10. Розробка оптимізаційної моделі ...
11. Задачі динамічного програмування економічних процесів та явищ.
12. Задачі динамічного програмування на сіткових графах.
13. Одно-та двоетапні задачі стохастичного програмування.
14. Моделювання економічної динаміки.
15. Парадигма життєздатності складних соціально-економічних систем та її застосування у банківській сфері.
16. Парадигма життєздатності складних соціально-економічних систем та її застосування у ...
17. Трендові моделі економічних процесів та явищ.
18. Дискримінантні моделі багатofакторної класифікації.
19. Застосування дискримінантної моделі для визначення задоволеності домогосподарств житловими умовами.
20. Застосування дискримінантної моделі для ...
21. Цикли відтворення і часові лаги.
22. Моделі динаміки суспільного продукту і національного доходу.
23. Оптимізація динаміки національного доходу.
24. Факторні моделі економічного розвитку.
25. Застосування методів теорії графів для
26. Динамічні міжгалузеві моделі.
27. Моделі економічної динаміки і магістральний розвиток.
28. Моделювання міжгалузевих виробничих зв'язків.
29. Моделювання впливу інвестицій на динаміку виробництва.
30. Прикладні динамічні міжгалузеві моделі і особливості їх використання.
31. Рекурсивні математичні моделі економічних та соціальних систем.
32. Декомпозиційні моделі в багаторівневій оптимізації.
33. Моделювання економічної взаємодії регіонів.
34. Моделювання економічної рівноваги в економічних системах.
35. Алгоритмічні моделі в економіці та підприємстві.
36. Моделювання маркетингових процесів.
37. Моделювання оцінювання ринкової вартості підприємств.
38. Моделювання вибору інвестиційного проекту.
39. Прогнозування обсягів податкових надходжень.
40. Моделювання рейтингового оцінювання.
41. Моделювання переваг споживачів при виборі товару.
42. Моделювання поведінки виробників.
43. Моделювання банківської діяльності.
44. Моделювання ринкової економіки.
45. Односекторні нелінійні моделі макроекономіки.
46. Моделі аналізу макроекономічної політики.
47. Моделювання динаміки державного боргу.
48. Еволюційне моделювання економічних систем та процесів.

5 ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст курсової роботи друкується на машинці через 1,5 інтервали при машинному способі. на комп'ютері – шрифтом «Times New Roman». розмір 14 пт через 1,5 інтервали. Текст роботи варто друкувати, дотримуючи наступних розмірів полів: верхнє, нижнє і лїве – по 20 мм. праве - 10 мм.

Структурні елементи «РЕФЕРАТ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують, а їх найменування служать заголовками структурних елементів.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки структурних елементів роботи і глав варто розташовувати в середині рядка і друкувати прописними буквами без крапки наприкінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів (параграфів) необхідно починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Переноси слів у заголовках не допускаються.

Абзацний відступ повинний бути однаковим по всьому тексту роботи і дорівнювати 5 знакам.

Відступ між заголовками і наступним і попереднім текстом повинен бути не менше 2-х рядків (3-х інтервалів).

Сторінки роботи варто нумерувати арабськими цифрами, дотримуючи наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці. Титульний лист включають у загальну нумерацію сторінок. Номер сторінки на ньому не проставляють. Ілюстрації і таблиць розташовані на окремих аркушах, включають у загальну нумерацію сторінок.

Розділи (глави) і підрозділи (параграфи) варто нумерувати арабськими цифрами. Глави роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладу суті роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т.д. Номер параграфів складається з номера глави і порядкового номера параграфа, розділених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять: 1.1, 1.2 і т.д. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного підрозділу.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми) варто розташовувати безпосередньо після тексту посилань на ілюстрацію автором курсової необхідно в посиланнях указувати джерело інформації. Ілюстрації повинні мати назву, яку необхідно поміщати під ілюстрацією. При необхідності нижче поміщають текст. Ілюстрація позначається словом «Рисунок», що разом з назвою ілюстрації поміщають після пояснюючих даних, наприклад, «Рисунок 3.1 – Схема розміщення». Номер ілюстрації складається з номера розділу (глави) і порядкового номера ілюстрації, розділених крапкою, наприклад, рисунок 3.2 – другий рисунок третього розділу. Якщо в курсовий тільки одна ілюстрація, її нумерують відповідно до загальних правил.

Таблиці містять цифровий матеріал, що характеризує один чи кілька показників за визначений період, їх варто розміщати після тексту, у якому вона вперше згадується чи на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті курсової роботи. Таблиці варто нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що приводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і

порядкового номера таблиці, розділеного крапкою, наприклад, таблиця 2.1 - перша таблиця другого розділу. Номер таблиці і її назва (малими літерами з першої прописної) поміщають над таблицею. Назва повинна бути короткою і відбивати зміст таблиці. При розподілі таблиці на частині допускається її заголовки замінити відповідно номерами граф і рядків (арабськими цифрами), нумеруючи їх і в першій частині таблиці. Назва і номер таблиці вказують над, першою частиною таблиці, а над перенесеною частиною пишуть: Продовження таблиці з указівкою її номера.

Заголовки граф таблиці пишуться з прописної букви, а підзаголовки з рядкових, якщо вони складають одну пропозицію з заголовком граф.

Заголовки і підзаголовки граф таблиці вказують в однині.

Дані таблиці повинні мати одиниці виміру, що можуть вказуватися поруч з показниками чи виділятися в окремий стовпчик. При однаковій розмірності всіх показників, що містяться в таблиці, одиниці виміру можуть виноситися в заголовок таблиці через кому чи вказуватися праворуч від таблиці. Якщо за окремими показниками відсутні дані, то в таблиці ставиться прочерк, дробові числа варто вказувати з однаковим числом знаків після коми.

При використанні перерахувань у тексті роботи перед ними ставлять двокрапку, а перед кожною позицією перерахування варто ставити малу літеру алфавіту з дужкою, чи, не нумеруючи, - дефіс (перший рівень деталізації). При подальшій деталізації перерахування варто використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації). Перерахування першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, а другого - з відступом відносно перерахування першого рівня.

При викладанні матеріалу студент користується певною літературою. В тексті курсової роботи не допускається дослівне повторення тексту з книг, журналів чи газет. Цитати повинні бути короткими і органічно ув'язуватися з основним текстом. На використанні у роботі данні, цитати, таблиці, схеми необхідно робити зноски. Зноску на використанні матеріали допускається робити як в середині тексту, так і після його викладання у такому вигляді [2, с.41].

Виноски на використанні джерела виконують так:

- для книг – вказується їх автор, повне найменування, номер тому (частини), місце видання, найменування видавництва, рік видання, номер сторінки;
- для журналів – автор статті, її повна назва, найменування журналу, рік і номер видання, номер сторінки;
- для газет – автор статті, її найменування, номер і дата видання.

Виноски позначають нарядковими знаками у виді арабських цифр (порядкових номерів) з дужкою. Нумерація виносок - окрема для кожної сторінки. Знаки виноски ставлять безпосередньо після того слова, числа, символу; пропозиції, до якого дається пояснення, і перед текстом пояснення. Текст виноски поміщають під таблицею наприкінці сторінки і відокремлюють від таблиці чи тексту лінією 30-40 мм, проведеною в лівій частині сторінки. Текст виноски починають з абзацу і друкують з мінімальним міжстрочковим інтервалом.

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки, виділяючи її зверху і знизу вільним

рядком і нумеруючи порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули чи рівняння, що складається з номера глави і порядкового номера формули в ньому, розділених крапкою, вказують у дужках на рівні формули (рівняння) у крайнім правому положенні на рядку. Пояснення значень символів і коефіцієнтів, що входять у формулу, варто приводити безпосередньо під нею в тій послідовності, у якій вони дані у формулі. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки, потім дають перелік інших пояснень, відокремлюючи їх крапкою з комою. Перенос рівнянь і формул допускається тільки на знаках виконуючих операцій, причому, знак операції на початку наступного рядка повторюється. Формули, що впливають одна за інший і не розділені текстом, розділяються комами.

6 ПЕРЕВІРКА І ЗАХИСТ КУРСОВИХ РОБІТ

Закінчену курсову роботу студент підписує і здає після реєстрації на кафедрі економічної кібернетики керівнику для перевірки і рецензування. Перевірка курсових робіт здійснюється протягом 10 днів з моменту їх надання на кафедру.

Здати роботу студент повинен не пізніше, ніж за два тижні до захисту, терміни якого встановлюються відповідно до навчальних планів і графіків.

У рецензії відзначається актуальність і якість виконання роботи, робиться висновок про допуск (не допуск) студента до захисту роботи. Позначка про допуск (не допуск) до захисту робиться на титульній сторінці роботи за підписом керівника.

Якщо в результаті перевірки виявлені істотні помилки, неповний обсяг чи низька якість роботи, вона повертається студенту для доробки чи переробки.

Зауваження керівника в письмовому виді представляються студенту. На титульному листі керівником ставиться підпис «Доробити» чи «До захисту» і дата перевірки.

Найбільш розповсюджені недоліки курсових робіт:

- низький теоретичний рівень роботи. Це знаходить висвітлення в наявності в курсовій роботі застарілих теоретичних положень:
- відсутність аналізу статистичних даних або недостатній обсяг аналізу;
- зайва теоретизованість роботи, орієнтація у викладі матеріалу на підручники, а не на наукову економічну літературу;
- погрішності в структурі курсової роботи - відсутність окремих складових частин:
- безпосереднє запозичення з авторського тексту, плагіат, непотрібні повторення, протиріччя, громіздкі цитати:
- відсутність власної думки по досліджуваній проблемі;
- неправильне оформлення, порушення стандарту оформлення, наукового апарата.

Наявність зазначених недоліків є підставою для не допуску курсової роботи до захисту і повернення її на переробку.

При відповідності курсової роботи вимогам дійсних методичних вказівок керівник ставить на титульному листі «До захисту».

Допущена до захисту курсова робота захищається студентом перед комісією, що призначається на кафедрі у присутності студентів академічної групи. Не допущена до захисту робота передається студенту на доробку, і процедура представлення на перевірку та рецензування повторюється.

Захист курсових робіт може проходити в такій формі: автору роботи лається 7-10 хвилин для доповіді основних положень, після чого йому задаються питання стосовно змісту роботи.

При підготовці до захисту студенту варто звернути увагу на питання і зауваження керівника, зроблені ним при перевірці роботи.

У процесі захисту та при оцінці курсової роботи звертається увага на:

- 1) обґрунтування в доповіді вибору теми роботи і чітке формулювання її цілей і завдань;
- 2) ступінь відповідності обсягу і змісту теми курсової роботи її цілям і завданням;
- 3) глибоке розуміння сучасного стану розглянутих економічних проблем;
- 4) самостійність мислення і творчий підхід до проблеми;
- 5) логіку і чіткість викладу;
- 6) обґрунтованість основних положень і висновків;
- 7) знання спеціальної літератури за темою курсової роботи;
- 8) якість оформлення роботи;
- 9) правильність відповідей на питання в ході захисту курсової роботи.

7 ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Бочаров В.В. Финансовое моделирование. – СПб.: ПИТЕР, 2001. – 204 С.
2. Вітлінський В.В., Верчено П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.:КНЕУ, 2000. – 292 с.
3. Геєць В., Клебанова Т.С., Іванов В.В., Дубровіна Н.А., Черняк О.І., Ставицький А. Моделі та методи соціально-економічного прогнозування. — Х.: Інжек, 2005. – 396 с.
4. Глухов В.В., Медников М.Д., Коробко С.Б. Математические методы и модели для менеджмента. 2-е изд., испр. и доп. – СПб.: Лань, 2005. – 528 с.
5. Дробышева В.В., Герасимов Б.И. Интегральная оценка качества жизни населения региона. – Тамбов: ТГТУ, 2004. – 108 С.
6. Клебанова Т.С., Дубровина Н.А., Полякова О.Ю., Раевнева Е.В., Милов А.В., Сергиенко Е.А. Моделирование экономической динамики, 2-е издание. — Х.: Інжек, 2005. — 244с.
7. Клебанова Т.С. Анализ экономического роста: Учеб. пособие / С. Клебанова, Н.А.Дубровина, К.А.Стрижиченко; Харьков. гос. экон. ун-т. — Х.: Изд-во ХГЭУ, 2002. – 224 С.
8. Кузин Б, Юрьев В., Шахдинаров Г. Методы и модели управления фирмой. – СПб: Питер, 2001. – 432 с.
9. Кундышева Е. Математическое моделирование в экономике. Учебное пособие. — М.: Дашков и К, 2004. – 352 С.
10. Лисенко Ю.Г., Петренко В.Л. Економічна динаміка. – Донецьк: Донецький державний університет, 2000. – 176 С.

11.Лысенко Ю.Г., Егоров П.В., Овечко Г.С., Тимохин В.Н. Экономическая кибернетика: Учебное пособие; изд. 2-е / Под ред д-ра экон. Наук, проф. Ю.Г. Лысенко, Донецкий национальный университет. – Донецк: «Юго-Восток, Лтд» 2003. – 516с.

12.Хачатрян С.Р., Пинегина М.В., Буянов В.П. Методы и модели решения экономических задач: Учебное пособие. – М.: Издательство «Экзамен», 2005. - 384 с.

13.Черняк О.І, Геєць В.М., Клебанова Т.С. та інші. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: Підручник. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2005. – 396 С.

14.Черняк О.І., Ставицький А.В. Динамічна економетрика. – К.: КВІЦ, 2000. – 120 С.

15.Шелобаев С.И. Математические методы и модели в экономике, финансах, бизнесе: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ: ДАНА, 2000. – 367 с.

16.Шелобаев С.И. Математические методы и модели, Москва, «Юнити», 2000. – 368 С.

17.Шелобаев С.И., Нефедова С.В. Моделирование процессов анализа, оценки и управления экономическими и финансовыми рисками, Москва, «Юнити», 2000. – 322 С.

18.Экономико-математические методы и прикладные модели: Учебное пособие для вузов/ В.В. Федосеев, А.Н. Гармаш, И.В. Орлова и др. – 2-е изд-во, перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005- 304 с.